

PAGEO

PALLAS ATHÉNÉ GEOPOLITIKAI ALAPÍTVÁNY

A 2017-es BRICS csúcstalálkozó

Bendarzsevszkij Anton, Zoltai Alexandra

PAGEO Kutatóintézet - POLICY BRIEF – 2017. 09. 11.

2017. szeptember 3-5. között került megrendezésre a 9. BRICS csúcstalálkozó a kínai Fujian provinciában lévő Xiamen városában. A „szorosabb együttműködés egy ragyogóbb jövő érdekében” jellegével fémjelzett csúcson részt vett a brazil elnök Michel Temer, az orosz elnök Vladimir Putyin, az indiai miniszterelnök Narendra Modi, a dél-afrikai elnök Jacob Zuma és a házigazda személyében a kínai elnök Xi Jinping. A kínai vezető felhívta a feltörekvő gazdaságok csoportját, hogy növeljék az együttműködést és vegyék ki jobban a részüket az amúgy is a protekcionizmussal és egyenlőtlen fejlődéssel küzdő világban.

- a csúcstalálkozókat **évente rendezik**, amelynek minden évben másik tagország ad otthont
- tíz éves folyamatos fejlődésnek köszönhetően a BRICS egy fontos platformja lett a **feltörekvő gazdaságok és a fejlődő országok** számára
- IMF becslése alapján a BRICS országok adták a **világ GDP-jének a 22,53 százalékát 2015-ben** és az utóbbi tíz évben több, mint 50 százalékkal járultak hozzá a világ gazdaságának a növekedéséhez
- a BRICS-et valamiféle **globális platformmá** szeretnék átalakítani, hogy a benne lévő öt ország kilépjen a globális geopolitika színpadára, és többek között a **G7-nek is versenytársa**, de minimum egy alternatívájává váljon
- a BRICS országok vezetői elfogadták a **Xiameni Nyilatkozatot**, ami kifejezi az együttműködésüket több területen is
- Kína több **nagy összegű segílyt** is bejelentett
- **Oroszország** számára a BRICS potenciálisan új szerepe **kiutat jelenthet** abból a diplomáciai izolációból, ahová az ország Krím 2014-es megszállásával taszította magát
- nagy előrelépés India számára a **határokon átívelő terrorizmus leszámolásában**
- a BRICS **elkövetkezendő 10 éve** igazán prosperáló lesz Oroszország, Brazília, India, Kína és Dél-Afrika számára is a brazil elnök szerint
- a 2018-ban esedékes tízedik találkozót **Dél-Afrika** fogja megrendezni
- a 2010-ben csatlakozó **Dél-Afrika kereskedelme** a többi BRICS taggal a 2010-es 15 milliárd dollárról 2016-ra 21,2 milliárd dollárra **nőtt**
- a csúcstalálkozó keretein belül megrendezésre került **Feltörekvő Piacok és Fejlődő Országok Párbeszéde**, ahol a BRICS országok vezetőin kívül részt vett **Egyiptom, Guinea, Mexikó, Tádzsikisztán és Thaiföld** vezetője is
- a jövőben a BRICS **egyre nagyobb befolyásra** tehet szert a globális színpadon

Mi is az a BRICS?

A BRICS akronimát öt feltörekvő gazdaságú ország alkotja: **Brazília, Oroszország, India, Kína és Dél-Afrika**. 2006-ban került először sor az akkor még négy ország alkotta **BRIC** külügyminisztereinek a találkozójára, majd 2009-ben rendezték meg az **első csúcstalálkozót** az oroszországi **Jekatyerinburgben**, ahol minden résztvevő az első számú vezetőjével képviseltette hazáját. A találkozó fókuszában a **globális gazdasági helyzet javításának eszközei**, a pénzügyi intézményrendszer reformja, továbbá a négy ország még hatékonyabb együttműködése állt. Ezután a **csúcstalálkozókat évente rendezték**, amelynek minden évben másik tagország ad otthont. **2010-ben Dél-Afrikával** kibővült a társulás és változott az immár öt országot tömörítő csoport neve **BRICS-re**.¹

A tíz éves folyamatos fejlődésnek köszönhetően a BRICS egy **fontos platformja lett a feltörekvő gazdaságok és a fejlődő országok számára**. A résztvevők Ázsiából, Afrikából, Európából és Amerikából jönnek és mindegyikük tagja a G20-nak. Az öt ország együtt a **világ földterületének 26,46 százalékát** a **világ lakosságának** pedig a **42,58 százalékát** teszi ki, a **Világbank szavazati erejének a 13,24 százalékát** az **IMF kvóta** pedig **14,91 százalékát** képviselik. Az IMF becslése alapján a BRICS országok adták a **világ GDP-jének a 22,53 százalékát 2015-ben** és az utóbbi tíz évben több, mint **50 százalékkal járultak hozzá a világ gazdaságának a növekedéséhez**.²

A még mindig főként gazdasági, de már egyre inkább politikai témára is épülő csúcstalálkozónak ezúttal **Kína** adott otthont. A **kilencedik alkalommal** megrendezett találkozóra **2017. szeptember 3-5-én** került sor a kínai Fujian tartományban található tengerparti **Xiamen** városában. A **„szorosabb együttműködés egy ragyogóbb jövő érdekében”** jelígyével fémjelzett csúcson részt vett a **brazil elnök Michel Temer**, az **orosz elnök Vladimir Putyin**, az **indiai**

miniszterelnök Narendra Modi, a **dél-afrikai elnök Jacob Zuma** és a **házigazda személyében a kínai elnök Xi Jinping**. A kínai vezető felhívta a feltörekvő gazdaságok csoportját, hogy növeljék az együttműködést és vegyék ki jobban a részüket az amúgy is a protekcionizmussal és egyenlőtlen fejlődéssel küzdő világban.

Öten összhangban

A BRICS csoportosulás azon dolgozik, hogy minél nagyobb elismerést és befolyást szerezzen a nemzetközi porondon. Xi Jinping a következőket nyilatkozta **„Mi, öten egyre aktívabb szerepet játszunk a globális kormányzásban. A részvételünk nélkül a legtöbb globális kihívást nem lehet érdemben megoldani”**, majd hozzátette: **„Összhangban kell cselekednünk és a kidolgozott megoldásunkat közösen kell reprezentálni a nemzetközi béke és fejlődés érdekében.”** Az öt országot tömörítő BRICS-et pedig úgy jellemezte, mint ami egy új típusa a nemzetközi kapcsolatoknak és előmozdítója a globális gazdaságnak méghozzá a következő módokon: **nyitott, belátható, egyensúlyozott és mindenki számára előnyös**.³ A kínai elnök beszédével egyetértett a csúcstalálkozó többi résztvevője is és hasonlóképpen vélekedtek. **Jacob Zuma** a következőket mondta, szerinte a BRICS országoknak erősítenie kellene a kapcsolatot a többi fejlődő országgal és feltörekvő gazdasággal és megteremteni egy közös fejlődési irányt. **Temer** brazil elnök szerint az öt országnak erősítenie kellene az együttműködést és javítani a globális kormányzószerepen azzal, hogy nyitnak a külvilág felé is. **Putyin** beszédében a BRICS országokat nyitott gazdaság létrehozására sarkallja a protekcionizmussal szemben egy belátható és fenntartható növekedés érdekében. **Modi** szerint az öt országnak potenciált kellene teremtenie egy gazdasági együttműködésre, megőrizni a multilaterális kereskedelmi rendszert és promotálni az emberek közötti nagyobb áramlást.

Azzal, hogy megszilárdítsák és hangot adjanak közös álláspontjuknak a BRICS országok vezetői elfogadták a **Xiameni Nyilatkozatot**, ami kifejezi az együttműködésüket több területen is. Ebbe beletartozik az ENSZ központi szerepének támogatása a nemzetközi kapcsolatokban, a **protekciónizmus** elleniség, **hálózatok** kiépítése és fejlesztése, a **kereskedelem** és a **gazdaság** ösztönzése, együttműködés az **energia** kérdésében, a **terrorizmus** elítélése és a legutóbbi **nukleáris teszt** elítélése, amelyet Észak-Korea hajtott végre.⁴

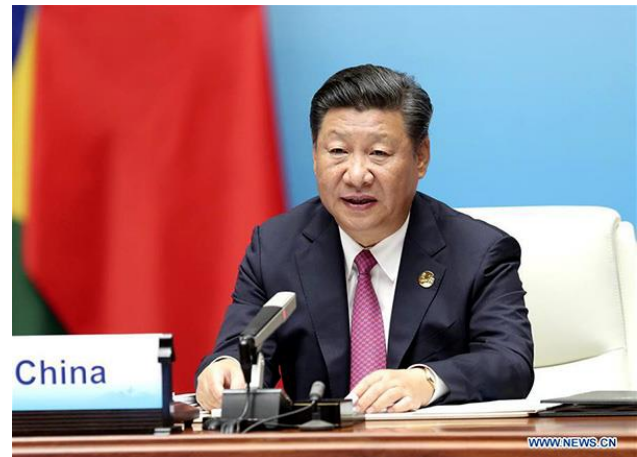
Az eredményorientált Kína

Mialatt a legtöbb vezető ország a bizonytalan és a veszteség kockázatát magába rejtő **befelé fordulás politikájához** ragaszkodnak a globális növekedés tekintetében, addig a kínai elnök nyomatékosítja, hogy ő a **sikerorientált gazdasági kooperációt támogatja**, amihez a BRICS együttműködés rendkívül **jó alapot nyújt**. Az ebben rejlő potenciál és annak kihasználása az adatokon is látszik, hiszen az öt országban végbement **külföldi befektetés** összesen 167 milliárd dollár volt 2016-ban, aminek csak az 5,7 százaléka az, ami a BRICS tagok között ment végbe.⁵

A kínai elnök sürgeti a minél előbbi **együttműködés fejlesztését** különböző szektorokban, mint például a **kereskedelem és befektetés**, a **valuta- és pénzügy, összeköttetés, fenntarthatóság, fejlesztés és innováció**. Továbbá bejelentette, hogy Kína létrehozott egy **gazdasági és technológiai tervet** a BRICS országok számára, amelynek keretében **500 millió yuan-t** (közel 76 millió dollár) is biztosít az első időszakra, hogy változásokat eszközöljön és előremozdítsa az együttműködést a gazdasági és kereskedelmi területeken. Valamint további négy millió dollárt ajánlott a BRICS **Új Fejlesztési Bank** projektjének számára, amely intézmény **2015-ben jött létre**.⁶

Ezekből is látszik, hogy Kína nagy erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a BRICS

működőképes legyen, fejlődjön, **minél szorosabb kapcsolat alakuljon ki az országok között és elismerést kapjon a globális közösségtől**. Erre egyik beszédében is utalt, ahol úgy nyilatkozott, hogy a BRICS országoknak azon kellene dolgoznia, hogy elhozzák a **második „arany” korszakot az együttműködések terén**.⁷

A globális hatalmi átrendeződés és a világrend átalakulása itt is nyomon követhető. Amíg Donald Trump a **bezárkózás** és befelé fordulás politikáját kezdte el folytatni, addig Kína tudatosan nyit az országok felé és nem csak az Amerikától elfordult fejlett országokat szeretné megnyerni magának, hanem a fejlődőket egyaránt. Mivel **külpolitikai alapelvének** értelmében saját magát is fejlődő országnak minősíti, ezért fontosnak tartja a többi **fejlődő ország segítségét és a velük való együttműködést** a kínai gazdaság sikereségének tekintetében. Ezzel is **legitimizálva**, hogy jól működik a Kína által járt **szocialista út kínai sajátosságokkal** kiegészítve.⁸ Szakértők szerint a BRICS is csak egy fontos platformja annak, hogy Kína kapcsolatokat alakítson ki országokkal, akár csak az Egy Öv, Egy Út kezdeményezés keretén belül.⁹ Xi Jinping a csúcstalálkozó alkalmával egyik beszédében bejelentett egy **500 millió dolláros segítyt is a fejlődő országok** részére olyan kihívások leküzdésére, mint az éhínség, menekültek, klímaváltozás és a közegészség. Nyilatkozatában továbbá felhívta a figyelmet, hogy a fennálló gazdasági és multilaterális

rendszert oly módon kellene átalakítani, hogy a **felemelkedő gazdaságok és fejlődő országok számára is előnyös legyen.**¹⁰

Tehát a BRICS csúcstalálkozó 2017-es házigazdájáról elmondható, hogy erőteljesen belevitte a saját érdekeinek a promotálását és ennek tükrében vezényelte le a találkozót. Fő hangsúlyt a **globalizmus, Dél-Dél Együttműködés** erősítése és a **win-win** jelszavára épülő kapcsolatok adták.

Oroszország

Az Oroszországot képviselő **Vlagyimir Putyin** az egyik kiemelt szereplőjének érezhette magát a BRICS csúcson, elvégre a szervezet 2006-os alakulásában éppen Oroszország játszotta a legfontosabb szerepet, amikor az először Brazília, Oroszország, India és Kína gazdasági blokká alakult a Szentpétervári Gazdasági Fórum keretében. Ráadásul a résztvevő országok közül **Putyin az egyetlen, aki a BRICS indulása óta hatalmon van.**

Az eredeti BRICS csoport egyfajta **koordinációs szervezetként** jött létre, és csak fokozatosan kapta meg a **kereskedelmi koordinációs** funkcióit és egyfajta gazdasági blokk-ként való működését. Amit azonban a kínai Xiamenben láhattunk szeptember 3-5 között, már túllép ezen, és inkább arról árulkodik, hogy a BRICS-et valamiféle **globális platformmá szeretnék átalakítani**, hogy a benne lévő öt ország kilépjen a globális geopolitika színpadára, és többek között **a G7-nek is versenytársa**, de minimum egy alternatívájává váljon. Ez minél inkább így van,

amióta Oroszország kihullott a G8-ból és kapcsolatai a Nyugattal zátonyra futottak; Kína az Egyesült Államok nemzetközi szervezetekben betöltött vezető pozícióit akarja aláásni; Brazília, India és Dél-Afrika pedig helyet követelnek maguknak a globális döntéshozatalban.

A BRICS globális nyitási kísérlete az idei xiameni csúcson leginkább abból volt látható, hogy a csoport a szokásos gazdaságról szóló egyeztetések mellett napirendre tűzte a globális ügyek megvitatását is, például az **észak-koreiai rakétakísérleteket**, vagy a **békefenntartás és információs biztonság** kérdését is. Tehát a BRICS országok mind inkább a hozzájuk amúgy **szorosan nem kötődő nemzetközi kérdésekben** is hallatni akarják az **álláspontjukat**. Másrészt pedig az öt ország platformjára – ideiglenes jelleggel – öt másik államot is meghívtak: **Mexikót, Egyiptomot, Tádzsikisztánt, Thaiföldet és Guineát** (úgy nevezett **outreach** formátumban). Így a BRICS csoport egyfajta paternalista védnöki szerepben tudott fellépni más fejlődő országok felett. Ugyanakkor ebben a helyzetben különös volt Mexikó vagy Thaiföld egy mérlegre való állítása Tádzsikisztánnal vagy Guineával.

„Ebben az évben Xiamenben jelen vannak olyan országok vezetői, amelyeknek még csak most formálódik a piaca. Ezek az országok természetes szövetségesei a BRICS-nek és ígéretes üzleti partnereink, ezért teljesen logikus, hogy a BRICS szoros gazdasági együttműködést épít velük, és kész arra, hogy a nemzetközi ügyekben is összehangolja a politikáját” – mondta Putyin a találkozón.¹¹

A BRICS-en belül Oroszország kereskedelmi forgalma a többi résztvevővel 79 milliárd dollárt tett ki 2016-ban¹², ám ennek nagy része Kínával bonyolódik.

Maga Putyin a xiameni csúcs után pozitívan értékelte az amúgy zárt ajtók mögött zajló találkozót. A csúcst szokatlan módon egy **közös nyilatkozat zárta**, de azért konkrét kézzelfogható intézkedésekre is sor került, ami Moszkvát is érintheti majd: többek között megállapodtak a **BRICS fejlesztési bankjáról** és a dél-dél alapról,

ami a fejlődő országok támogatására jön létre. A BRICS új fejlesztési bankjából például Oroszország a **Volga medencéjének a tisztítására** kaphat majd pénzt, illetve segítséget az orosz igazságügyi rendszer fejlesztésére. E mellett kínai segítséggel **tervbe van véve a Moszkva és Kazany közötti gyorsvasút megépítése**, amely a Xi Jinping által elindított Egy Övezet Egy Út nagyszabású infrastrukturális projekt részévé válna, de erről még nem született meg a végső megállapodás. Putyin ugyanakkor azt is felvetette, hogy egy a BRICS-en belül induljon egy párbeszéd a „Nők és a gazdaság” témakörében, illetve javasolta, hogy **jöjjön létre egy női üzleti klub a blokkban**.¹³

Különösen Oroszország számára a BRICS potenciálisan új szerepe kiutat jelenthet abból a diplomáciai **izolációból**, ahová az ország **Krím 2014-es megszállásával** taszította magát. A **szíriai beavatkozás** is pontosan ugyanazeket a célokat szolgálta, de ott inkább az erő nyelve dominált, BRICS lehet azonban a **diplomáciai válasz** a Nyugat felé, így az várható lesz a jövőben is, hogy Oroszország komoly energiát fektet majd be a csoport nemzetközi **elismeréséért**.

India és a küldetéstudat

Az indiai miniszterelnök beszédében felszólította a BRICS országokat, hogy olyan területeken is együttműködésre lenne szükség, mint a **mezőgazdaság, a kultúra, a környezet, az energia és a sport**. Szerinte az országok **„küldetés üzemmódban”** vannak arra, hogy leszámoljanak a szegénységgel, garantálják az egészséget, a nemek közötti egyenlőséget, az oktatást és a higiénit. A BRICS csoportosulást úgy jellemezte, mint egy **eszközt**, ami **békét és fejlődést** hoz. Egy olyan vázat alkottak meg ezzel az együttműködéssel, ami biztosítja a stabilitást és a növekedést egy bizonytalan világban is.¹⁴

A Kínával zajló **határvitákat** félretéve **pozitívan** állt a kínai látogatáshoz és külön sikerként értékelheti, hogy az öt ország közösen, több **pakisztáni csoportot** is terrorista csoportnak minősítettek, ami egy nagy előrelépés India

számára a **határokon átvívelő terrorizmus** leszámolásában.¹⁵

Brazília

Brazília elnöke a vele készített interjúban elmondta, hogy fontosnak tartja, hogy a BRICS tagok integrációját meg kell mutatni a **nemzetközi porondon** is, hiszen nagyon fontos szerepet tölt be, mint szervezet és több ország és szervezet is **lenyűgözve** tekint rá. Temer úgy gondolja, hogy az **elkövetkezendő 10 év** igazán **prosperáló** lesz Oroszország, Brazília, India, Kína és Dél-Afrika számára is. **Kínának és főként Xi Jinpingnek a szerepét** külön kiemelte, hogy mennyire jelentős a BRICS csoportosulás életében. Nagyon nagy **mérföldkőnek** ítéli meg a Kína által megalapított **Új Fejlesztési Bankot**, amelynek kapcsán komoly tárgyalások folynak, hogy **Brazíliában megnyíljon az irodájuk**, ami szerinte közelebb hozná a brazil emberekhez a BRICS-et.¹⁶

Dél-Afrika, mint a következő házigazda

A most megrendezésre kerülő csúcson született a döntés, hogy a **2018-ban esedékes tízedik találkozót Dél-Afrika fogja megrendezni**. A dél-afrikai elnök beszédében elmondta, hogy országának **négy fő célja** van a BRICS tekintetében: **gondoskodni a fejlődésről, a belső gazdaság növelése, promotálni a hozzáadott értékű kereskedelmet a BRICS országok között és befektetéseket eszközölni a termelői szektorban**. Úgy gondolja, hogyha ezekre a célokra fókuszálnak, akkor az **megkönnyíti a nagyobb kereskedelmet, befektetést és iparosítást**, amik kulcsfontosságúak ahhoz, hogy szembenézzenek a **közös kihívásokkal**, úgy mint a **munkanélküliség, egyenlőtlenség és szegénység**. Felhívta a BRICS által birtokolt Új Fejlesztési Bank figyelmét, hogy jobban nyisson a feltörekvő piacok felé beleértve Afrikát is, és segítse a további fejlődésüket. Elmondta, hogy **Dél-Afrika kereskedelme** a többi BRICS taggal a 2010-es 15 milliárd dollárról 2016-ra 21,2 milliárd dollárra nőtt.¹⁷

BRICS plusz

A csúcstalálkozó alkalmával Afrika egy másik részről is képviselve volt, mégpedig **Alpha Conde Guinea** köztársasági elnöke révén, aki az **Afrikai Unió** soros elnöke is.¹⁸ Ugyanis a találkozó keretein belül megrendezésre került Kínában a **Feltörekvő Piacok és Fejlődő Országok Párbeszéde**, ahol a BRICS országok vezetőin kívül részt vett **Egyiptom, Guinea, Mexikó, Tádzsikisztán és Thaiföld** vezetője is, hogy megvitassák a globális fejlődés tekintetében az együttműködésüket.¹⁹ Az Afrikai Unió jelenlegi elnöke a következőket nyilatkozta a megrendezett párbeszéd alkalmával: szerinte Afrikában **hatalmas potenciál** van különféle üzleti lehetőségek révén, amely által biztos jövője van a BRICS-ben. Majd hozzátette, hogy a világ GDP-jének jelentős százalékát adó BRICS egy **megkerülhetetlen játékosává vált a nemzetközi porondon**, ami **reményt** adhat az eddig periferiára szoruló országoknak, hogy valódi

résztvevők lehessenek és osztozzanak a jóléten.²⁰

A kínai elnök Xi Jinping a párbeszéd után kijelentette, hogy ezzel egy erős üzenetet küldtek a világ számára a Dél-Dél együttműködés elmélyítéséről és egy **fenntartható jövő** építéséről olyan területeket is érintve, mint az **innováció, koordináció, a világ zöldebbé tétele, nyitott és megosztott fejlődés**, ami által még pozitívabb energiát tudnak adni a **globális növekedésnek** és **közösen** tudnak osztozni a jólétből.²¹

Az idei év csúcstalálkozója egyfajta **fordulópont** a BRICS életében, ugyanis a csoportosulás kilépett a **nemzetközi porondra** és a globális élet egyik fontos résztvevőjévé kíván válni. Az összes szereplő, beleértve a BRICS Plusz országait is elismerően nyilatkoztak Kínáról és Xi Jinpingről és mint egy egyetértve ismerik el a BRICS fő **vezetőjének**. Ez a szerep pedig Kína **politikájába** amúgy is tökéletesen beleilleszkedik, hiszen a **globalizmus** mellett tette le álláspontját és akarva akaratlanul a nemzetközi rend egyik **fontos és vezető országa** lett. Ez a platform is jó lehetőséget ad Kína számára az Egy Övezet, Egy Út mellett, hogy új **kapcsolatokat alakítson ki** különböző országokkal és elkötelezze őket az oldalukon. A feltörekvő gazdaságok és fejlődő országok támogatására is jó lehetőség szintén hasonló megfontolásból. A **globális súlypont** így egyre inkább **Kelet** és főként **Kína** irányába tolódhat.

A jövőben érdemes lesz figyelemmel követni a **BRICS sorsának alakulását**, a tagországok és a velük szoros kapcsolatba lépő többi nemzetek is egyfajta **kiutat látnak**, illetve keresnek ebben a csoportosulásban, hogy az eddig háttérbe

szorított vagy a Nyugatban csalódott országok **nagyobb szerepet** kaphassanak a **nemzetközi rend formálásában** és több **előnyt** élvezhessenek.

Készítette: *Bendarzsevszkij Anton, Zoltai Alexandra*

PAGEO - Policy Brief

Felelős szerkesztő: Bendarzsevszkij Anton
Szerzők: Bendarzsevszkij Anton, Czirják Ráhel, Eszterhai Viktor, Gere László, Klemensits Péter, Marácz Fanni, Zoltai Alexandra

Kiadja a Pallas Athéné Geopolitikai Alapítvány ©
HU-1013 Budapest, Döbrentei utca 2
www.geopolitika.hu

ISSN 2498-7697

Jegyzetek

- ¹ „What is BRICS.” In: BRICS official website, 2017. január 26. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ² „What is BRICS.” In: BRICS official website, 2017. január 26. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ³ Lu Hui: China Focus: Xi chairs summit to set course for next golden decade of BRICS. In: Xinhuanet, 2017. szeptember 6. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ⁴ Li Ning: Highlights of Xiamen Declaration. In: China news, 2017. szeptember 5. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ⁵ „What is BRICS.” In: BRICS official website, 2017. január 26. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ⁶ „What is BRICS.” In: BRICS official website, 2017. január 26. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ⁷ „Xi: BRICS should work to usher in 2nd 'golden decade'.” In Xinhuanet, 2017. szeptember 3. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ⁸ „Xi: BRICS should work to usher in 2nd 'golden decade'.” In Xinhuanet, 2017. szeptember 3. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ⁹ MOODY, Andrew: BRICS has chance to shape modern world, researcher says. In China Daily, 2017. szeptember 05. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ¹⁰ AN Baijie: Xi: Emerging nations deserve role. In. China Daily, 2017. szeptember 06. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ¹¹ Vlagyimir Putyin beszéde a Kreml hivatalos honlapján - <http://kremlin.ru/events/president/news/55532> (utolsó letöltés: 2017. szeptember 11.)
- ¹² Az idézett számok Vlagyimir Putyin által hangoztak el. A beszéd leirata itt olvasható: <http://kremlin.ru/events/president/news/55525> (utolsó letöltés: 2017. szeptember 11.)
- ¹³ Az idézett számok Vlagyimir Putyin által hangoztak el. A beszéd leirata itt olvasható: <http://kremlin.ru/events/president/news/55525> (utolsó letöltés: 2017. szeptember 11.)
- ¹⁴ „BRICS Summit 2017 highlights: GST is India's biggest ever economic reform, says PM Modi.” In The Indian Express, 2017. szeptember 4. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 6.)
- ¹⁵ PATRANOBIS, Sutirtho: Brics 2017: Summit declaration names Pak-based Lashkar, Jaish as terror concerns. In: Hindustan Times, 2017. szeptember 5. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 7.)

¹⁶ „Temer: BRICS presence impresses other organisations.” In: BazilGovNews, 2017. szeptember 5. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 8.)

¹⁷ NDUKONG, Kimeng Hilton: BRICS Xiamen summit forges blueprint for enhancing cooperation, partnership. In: People's Daily, 2017. szeptember 6. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 9.)

¹⁸ NDUKONG, Kimeng Hilton: BRICS Xiamen summit forges blueprint for enhancing cooperation, partnership. In: People's Daily, 2017. szeptember 6. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 11.)

¹⁹ LU Hui: China Focus: Xi chairs summit to set course for next golden decade of BRICS. In: Xinhuanet, 2017. szeptember 4. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 10.)

²⁰ NDUKONG, Kimeng Hilton: BRICS Xiamen summit forges blueprint for enhancing cooperation, partnership. In: People's Daily, 2017. szeptember 6. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 11.)

²¹ „Full text: Remarks at the Press Conference of the BRICS Xiamen Summit.” In: China Daily, 2017. szeptember 5. (utolsó letöltés: 2017. szeptember 11.)

Képek forrása

- Xinhua
- Kremlin.ru

Források

- „BRICS Summit 2017 highlights: GST is India's biggest ever economic reform, says PM Modi.” In The Indian Express, 2017. szeptember 4.
<http://indianexpress.com/article/india/brics-summit-2017-live-updates-narendra-modi-xi-jinping-india-china-russia-brasil-south-africa-4827533/>
- „Full text: Remarks at the Press Conference of the BRICS Xiamen Summit.” In: China Daily, 2017. szeptember 5. http://www.chinadaily.com.cn/world/2017-09/05/content_31594595.htm
- „Temer: BRICS presence impresses other organisations.” In: BazilGovNews, 2017. szeptember 5. <http://www.brazilgovnews.gov.br/news/2017/09/temer-brics-presence-impresses-other-organisations>
- „What is BRICS.” In: BRICS official website, 2017. január 26.
<https://www.brics2017.org/English/AboutBRICS/BRICS/>
- „Xi: BRICS should work to usher in 2nd 'golden decade'.” In Xinhuanet, 2017. szeptember 3. http://www.chinadaily.com.cn/world/2017brics/2017-09/03/content_31502025.htm
- AN Baijie: Xi: Emerging nations deserve role. In: China Daily, 2017. szeptember 06.
http://www.chinadaily.com.cn/china/2017-09/06/content_31617282.htm
- LI Ning: Highlights of Xiamen Declaration. In: China news, 2017. szeptember 5.
<http://en.people.cn/n3/2017/0905/c90000-9264690.html>
- LU Hui: China Focus: Xi chairs summit to set course for next golden decade of BRICS. In Xinhuanet, 2017. szeptember 4. http://news.xinhuanet.com/english/2017-09/04/c_136583077.htm
- MOODY, Andrew: BRICS has chance to shape modern world, researcher says. In China Daily, 2017. szeptember 05. http://www.chinadaily.com.cn/world/2017-09/05/content_31593142.htm
- NDUKONG, Kimeng Hilton: BRICS Xiamen summit forges blueprint for enhancing cooperation, partnership. In: People's Daily, 2017. szeptember 6.
<http://en.people.cn/n3/2017/0906/c90000-9265235.html>

-
- PATRANOBIS, Sutirtho: Brics 2017: Summit declaration names Pak-based Lashkar, Jaish as terror concerns. In: Hindustan Times, 2017. szeptember 5.
<http://www.hindustantimes.com/india-news/in-win-for-india-brics-statement-names-let-jaish-as-terror-concerns-clubs-them-with-islamic-state/story-Yage9hN02IWLnwXt9twFeK.html>
 - Vlagyimir Putyin beszédének a leirata – In:
<http://kremlin.ru/events/president/news/55525> (utolsó letöltés: 2017. szeptember 11.)
 - Vlagyimir Putyin beszédének a leirata – In:
<http://kremlin.ru/events/president/news/55532> (utolsó letöltés: 2017. szeptember 11.)